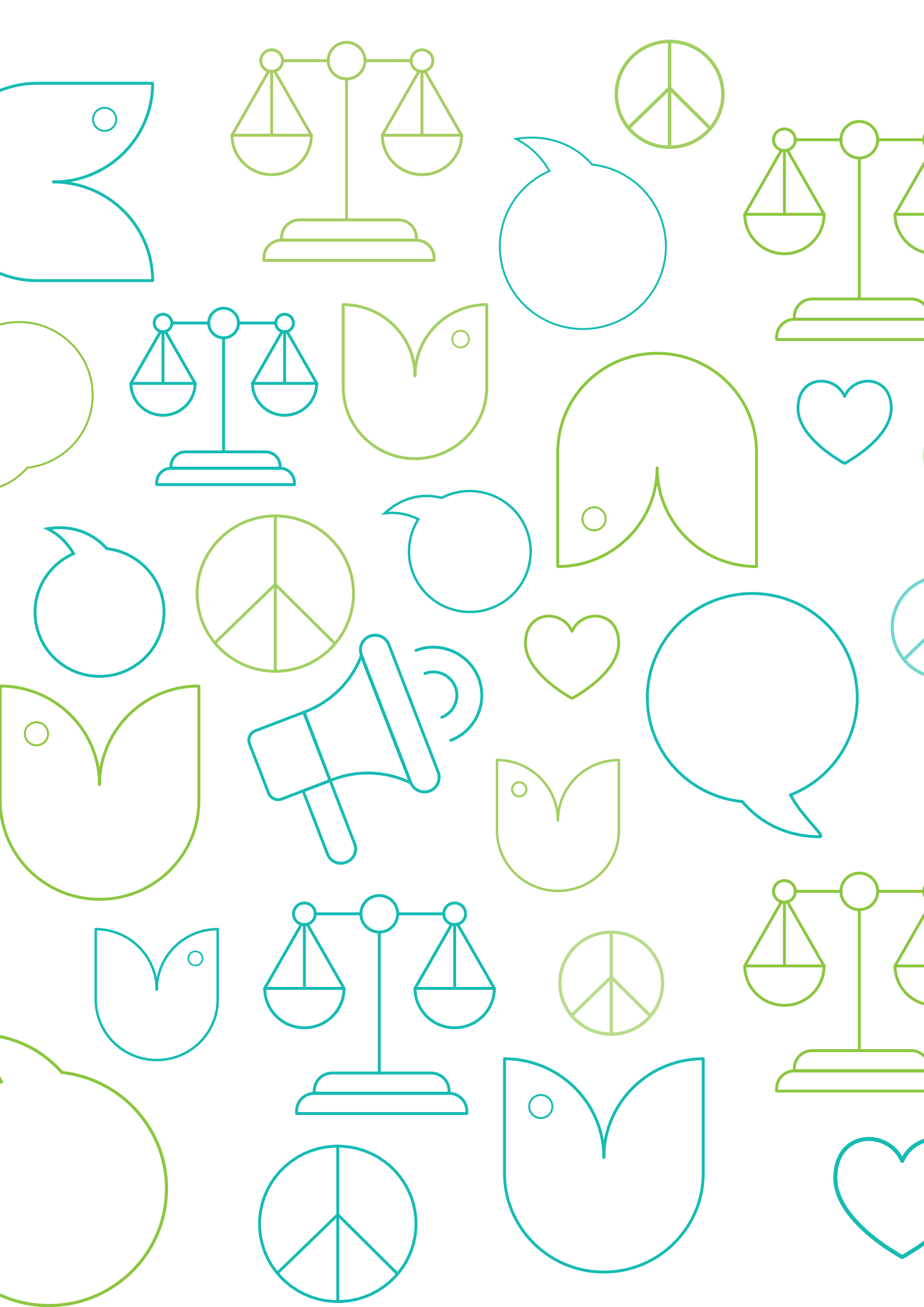


El Cant de la Salam





Índex

pàg. 4



Presentació

pàg. 5



Anem a conèixer
els amics
i amigues de la Salam

pàg. 10



Propostes activitats
per connectar amb
el personatge de la Salam
els valors que transmet

pàg. 12



Altres propostes
d'activitats

pàg. 13



Més idees per treballar
els “conflictes” que tenen
els animals del conte



Presentació



“Hi havia una vegada, en un bosc molt bonic, un petit ocell anomenat Salam...” Així comença aquesta encisadora i senzilla història escrita per la Nàdia Ghulam, activista i refugiada afganesa que ha viscut experiències que inspiren tothom.

El cant de la Salam **és un viatge pels valors de la convivència, pensat especialment per a infants de 3 a 7 anys**. A través d'aquesta narració i els personatges que hi apareixen, els més petits i petites es connecten amb situacions que els ajuden a comprendre la importància d'aprendre a conviure en harmonia.



Anem a conèixer els amics i amigues de la Salam

Tot i que la història que planteja el conte és molt oberta i permet que **imagineu i recreu les situacions que ha portat als animals**, els amics i amigues de la Salam, a viure en conflicte entre ells i elles, us proposem , a més a més, assignar-los una sèrie d'atributs i relats que us expliquem a continuació, per a relacionar-los amb els diferents continguts i àmbits a treballar: el desenvolupament personal, les relacions interpersonals, la resolució no violenta dels conflictes, la diversitat i la capacitat per transformar el nostre entorn.

Una possibilitat és que dediqueu cada trimestre del curs a treballar un o dos dels personatges per aprofundir en els objectius de treball.

ELS CONILLS

Els conills sovint es posen nerviosos i tenen dificultats gestionar adequadament les seves emocions. Això fa que la resta d'animals els mirin amb una certa por i per això, els costa una mica estimar-se a si mateixos. Per això, moltes vegades, els conills contesten de forma agressiva ensenyant les dents (cosa que no els costa gaire...).



Desenvolupament personal

Per conviure en pau amb els altres, primer cal estar en pau amb un/a mateix/a. Això implica treballar l'autoestima i l'autoconeixement, acceptant-se tal com som, reconeixent fortaleses i limitacions, i aprenent a guanyar i perdre amb respecte. També és clau la gestió emocional: controlar l'agressivitat, expressar sentiments de manera equilibrada i saber demanar perdó i perdonar. A més, es posa èmfasi en la responsabilitat personal envers la pau, entenent que comença amb petites accions quotidianes i amb el respecte als drets humans, tant en la vida presencial com en línia. L'objectiu és promoure l'autoconeixement, la regulació emocional i la responsabilitat com a base per a la convivència pacífica.



Anem a conèixer
els amics i amigues de la Salam



Idees d'activitats

- **Semàfor de les emocions:** a la web de la proposta educativa de l'estima trobareu diverses propostes per treballar el reconeixement de les emocions bàsiques.
- **El mirall màgic:** cada infant es mira en un mirall i diu una cosa que li agrada de si mateix/a. Es pot fer amb titelles si cal distància emocional.
- **El joc de les dents:** representar situacions on els conills ensenyen les dents i buscar alternatives per expressar-se amb calma.

LES ABELLES

Les abelles tampoc no són gaire expertes en relacionar-se amb la resta... sempre estan amb el seu zum-zum i tot i que per sobreviure han de treballar colze amb colze amb les seves companyes, els costa molt comunicar-se entre elles... A més l'altre dia, una de les abelles va pujar una foto de grup al Instanimal sense demanar permís, a més de passar-se el dia fent comentaris lletjos a notícies que mira sense parar.



Relacions interpersonals

Una societat pacífica i democràtica es construeix a través del diàleg, el respecte i la comprensió mútua. La manera com ens comuniquem pot crear ponts o murs entre les persones. Per això, és essencial desenvolupar la comunicació no violenta, que implica escoltar activament, parlar amb claredat i expressar sentiments de manera assertiva. A més, en el món actual, això també implica fer un ús responsable de les xarxes socials: les paraules tenen conseqüències, tant en línia com en persona, i cal evitar la difusió de l'odi i promoure relacions positives. L'objectiu és millorar les habilitats comunicatives dels infants i joves per establir relacions respectuoses i assertives, fomentant la convivència i la inclusió.



Idees d'activitats

- **Missatges dolços:** crear una "caixa de mel" on cada infant escriu (o dibuixa) un missatge bonic per a un company/a.



LES OSSES I ELS OSSOS

Són un gran aliat de la Salam. Sempre que la resta d'animals comencen a discutir, els ossos i les oses són capaces de fer-s'ho venir per a que acabin dialogant i trobant solucions conjuntament.



Resolució no violenta dels conflictes

Ser ciutadania activa suposa implicar-se en la construcció d'una convivència basada en el respecte i la col·laboració. Per això, cal dotar infants i joves d'eines per reconèixer els primers signes d'un conflicte i actuar-hi amb calma, empatia i cooperació. La resolució no violenta dels conflictes és essencial: sempre s'ha de prioritzar el diàleg i rebutjar la violència. També es treballa la gestió de conflictes tant en entorns presencials com digitals, fomentant actituds constructives i respectuoses. L'objectiu és que els infants aprenguin a gestionar desacords sense violència, desenvolupant habilitats per prevenir i transformar situacions conflictives en oportunitats de creixement i convivència.



Idees d'activitats

- **Els conflictes en el conte de la Salam:** animar els infants a ajudar als personatges a pensar com resoldre els seus conflictes. Segur que se'ls acudirà molt bones idees per explicar-li a la Salam.
- **El cercle de la pau:** basant-nos en l'enfocament restauratiu global, quan hi ha un conflicte, es fa un cercle on cada infant pot parlar amb una pedra de la pau a la mà.



Anem a conèixer
els amics i amigues de la Salam

LES MOSQUES

Les mosques són uns animalons que a molts els hi va semblar “diferents”. Certament s'alimenten de quelcom que no és del gust de tothom... Però això no hauria de suposar un problema per a que puguem ser amigues tot i no compartir costums, oi? Això pensava la Salam però va d'estar molts dies treballant per aconseguir-ho.



Convivència i diversitat

La pau i la democràcia es fonamenten en el respecte a totes les persones i en el reconeixement del valor de la diversitat. Educar per a la convivència implica aprendre a viure amb persones diferents sense prejudicis ni discriminacions, garantint la igualtat d'oportunitats i la dignitat per a tothom. També inclou la convivència global, que demana renunciar a la violència i promoure la cooperació entre cultures i pobles, així com el desarmament com a expressió d'aquesta voluntat. A més, es destaca la importància de la convivència digital i la inclusió a les xarxes socials, on cal promoure el respecte i la participació segura per a tothom. L'objectiu és fomentar el respecte a la diversitat, la inclusió i la convivència intercultural i digital com a base per a una societat justa i pacífica.



Idees d'activitats

- **El plat preferit:** cada infant dibuixa el seu menjar preferit i es parla de com tots i totes tenim gustos diferents. Es penjen tots els dibuixos en un mural gran que representi una taula compartida. L'objectiu és veure com tots els plats són diferents, però junts formen un banquet ben variat.
- **El joc de les diferències:** jugar a trobar diferències entre els personatges i parlar de com això els enriqueix mútuament. Fer transferència a les habilitats diferents que els infants tenen i com això els ajuda a aprendre les unes de les altres.



ELS ESQUIROLS

Els esquirols són titllats pels altres animals del bosc com els “idealistes”. Tenen una habilitat especial per veure allò que no funciona o que no és just i a més, proposen com solucionar-ho. Les seves idees són tan noves que sorprenen a la majoria.!



Compromís social i creativitat

Educar per a la pau i la democràcia significa fomentar la participació activa, la consciència crítica i la responsabilitat col·lectiva. Es tracta d'ajudar infants i joves a identificar situacions d'injustícia, defensar els drets humans i actuar per una societat més equitativa. També es promou l'activisme digital no violent, utilitzant les xarxes socials per denunciar discursos d'odi i difondre valors de convivència. La creativitat és clau per imaginar alternatives i generar projectes transformadors, alimentant l'esperança i la capacitat d'acció. L'objectiu és que cada acció, per petita que sigui, tingui un impacte positiu en la comunitat i en el món.



Idees d'activitats

- **Cartes per als infants de palestina.** Al web de “Amb Veu i en Peu”, trobareu una activitat, cartes per a l'ecoesperança, proposada pel jove activista Francisco Javier Vera per fer arribar missatges de pau i estima als infants del conflicte palestí.



Propostes activitats per connectar amb el personatge de la Salam i els valors que transmet

Propostes activitats per connectar amb el personatge de la Salam i els valors que transmet

CREEM LA SALAM

Es convida els infants a recordar com és la Salam, com canta, com es mou i què representa per a ells. Es pot fer una breu visualització guiada: “Tanca els ulls i imagina’t la Salam volant pel bosc, escampant el seu cant de pau... De quin color és? Com són les seves ales? Què et fa sentir?”

Després, pintem o construïm la nostra pròpia Salam amb aquarel·les, ceres, papers de colors o collage. Si l’activitat es realitza amb aquarel·les té un element de relaxació i també de possible reflexió sobre com el color s’escampa sobre l’aigua, igual que el cant de pau de la Salam s’escampa pel bosc...

Es poden oferir patrons senzills per construir la Salam en volum amb cartró, feltre o altres materials tous. També es pot fer una versió col·lectiva gegant de la Salam entre tot el grup.

A més a més, cada Salam pot portar un missatge de pau escrit per l’infant

Exposem les diferents obres artístiques en un lloc ben visible com per exemple el “bosc de les Salams” que simbolitza la diversitat i la convivència. Es pot fer una petita presentació oral o en parelles on cada infant expliqui com ha fet la seva Salam i què representa per a ell o ella.

SONS QUE ENS TRANSFORMEN

Es proposa una immersió sonora en dos escenaris contrastats:

- **El bosc tranquil:** sons suaus com la pluja fina, el vent entre les fulles, el riu que flueix, el cant dels ocells...
- **El bosc en guerra:** sons més intensos i estridents com tronades, sorolls forts, crits d’animals, o fins i tot sorolls urbans com el trànsit (segons el context del grup).



A partir de cada paisatge sonor, els infants escolten les diferents seqüències sonores i, tot seguit, es convida a observar com responen a nivell corporal i emocional.

Ens fem petits, grans, ens protegim, correm, ens amaguem...Es pot treballar en grups o individualment, afavorint la llibertat expressiva i el respecte per les diferents respostes.

- Com se sent el cos?
- Et ve de gust moure't ràpid o quedar-te quiet/a?
- Et fa sentir tranquil·litat, tensió, alegria, por...?

Per acabar, es pot introduir un so que simbolitzi la pau, com ara una campana suau, que serveixi com a senyal per tornar a la calma. Aquest element pot esdevenir un recurs recurrent en altres moments del dia, com a eina de regulació emocional col·lectiva.

LA GRAMOLA DE LES EMOCIONS

Escoltem diferents estils musicals: Vivaldi, cançons infantils, música èpica (Les Valquíries de Wagner) música trista o melancòlica (lentes de violí o piano). No hi pot faltar “el cant dels ocells”. A cada peça es pot fer la reflexió de quina emoció et desperta, en quin color fa pensar o amb quin moviment del cos ho expressaries

Després, col·lectivament creem **la dansa de la Salam**, inspirada en algunes de les músiques que ens suggereix el seu cant.

EL CANT DE LA SALAM – CREACIÓ COL·LECTIVA

Es proposa crear una **melodia o tonada que simbolitzi el cant de la Salam**. Pot ser una seqüència rítmica, una cançó amb lletra o una combinació de sons i paraules.

Primer de tot es presenten instruments diversos, preferentment no convencionals o fets amb materials reciclats: pals de pluja, tambors de llauna, maracas amb llavors, campanetes, tubs de plàstic, etc. Els infants experimenten lliurement amb els sons i descobreixen quins transmeten calma, alegria, força, misteri..

Cada grup d'infants pot inventar una frase o vers que representi un dels animals del conte, inspirant-se en les seves característiques o en el missatge que volen transmetre.

Es pot treballar per estrofes, afegint progressivament les aportacions de cada grup fins a construir la cançó completa.

Finalment, busquem una manera senzilla d'enregistrar la cançó (amb un dispositiu mòbil, tauleta). El resultat es pot compartir amb altres grups del centre o fins i tot donar-li difusió a través del web de la proposta educativa.



Altres propostes d'activitats

La natura és molt més que un escenari dins del conte de la Salam. Es poden plantejar **activitats relacionades amb la natura i amb l'ús d'elements i textures naturals**, que ens permetin observar i respectar els ritmes vitals i a cuidar del nostre entorn per a comprendre millor la importància de la cooperació i el respecte per la diversitat, fent-nos sentir que formem part d'un ecosistema viu.

→ L'ESPAI DE CALMA DE LA SALAM

Semblant al projecte de “La cabana” de la proposta educativa Estima. Podem construir un refugi natural (amb teles naturals, branquillons, fulles seques, pedres, plomes i troncs petits), que sigui un racó de calma i tranquil·litat on els infants puguin anar a relaxar-se, llegir contes,...

→ MÒBILS DE PAU

Taller creatiu amb elements naturals (fulles, pinyes, pedretes, branquillons,...) que lliguem amb fils naturals i una branca llarga. Aquests mòbils els mouen amb l'aire. El seu moviment aporta calma. Poden simbolitzar l'equilibri i l'harmonia del bosc.

Sons naturals (lligat amb el punt anterior). Crear instruments amb elements naturals que aportin relaxació. Per exemple el pal de pluja, o maraques amb llavors seques o arròs...



Més idees en aquesta línia:

- **Camins sensorials.** Podem crear un circuit sensorial amb materials naturals per caminar-hi per sobre (gespa, fulles seques, suros, sorra fina, fang,...)
- **Mandales landart**
- **Carta als arbres.** Connexió emocional amb els elements naturals del nostre entorn proper (arbres del barri, de l'escola, hort,...) en la que fan un dibuix gran o escriuen paraules per donar les gràcies per tot el que ens aporta (ex. Ombra, aire net, refugi, o per què hi penja una corda amb la que juguem...).
- **Plànol dels espais** en els que em trobo millor en el que, amb gomets, podem marcar on em sento més alegre, o més dinàmica o on hi ha més conflictes,... Per als més grans podeu fer l'activitat Mapa dels espais de conflicte i calma que trobareu al web de la proposta educativa.
- **Penjolls de la calma/amulets** (amb fang o pasta de sal).



Més idees per treballar els “conflictes” que tenen els animals del conte

Aquí us expliquem algunes idees a tall d'exemple.

→ ELS ESQUIROLS

que es disputaven les últimes glans,
que després del cant decideixen compartir

- **Fase disputa:** s'escampen “glans” (poden estar representades amb petites pilotes o pedres). Cada infant ha d'intentar collir tantes glans com pugui i portar-les al seu cau (el cau pot ser una capsa, un cistell o un cercol d'educació física). Cada esquiuol només pot portar una gla a la vegada i ha de caminar ajupit/da com petits esquiuols (per fer-ho més difícil).
- **Intervenció de la Salam:** de sobte sona el seu cant (o la campaneta de la pau o música suau). El joc es para, la Salam ens fa veure que alguns tenen més glans, altres poques i potser d'altres no en tenen cap. Però el bosc és per a tothom i si ajuntem forces, podrem collir-ne més glans.
- **Collita cooperativa:** ara els/les esquiuols es poden ajuntar per parelles o tríos i tenen nous poders. Quan cooperen poden transportar moltes més glans alhora i més ràpidament que si ho fan individualment. Si són parelles poden portar fins a 3 glans a la vegada i si són tres poden portar fins a 5 glans. La collita es fa tota en un gran cau comunitari.



Més idees per treballar els “conflictes”
que tenen els animals del conte

→ ELS OCELLETS

que piulaven sorollosament per un niu abandonat que al final comparteixen.

- **Joc dels les anelles cooperatives.** Cercles a terra, quan s'atura la música has de ficar-te dins d'un cercle, cada vegada n'hi ha menys i ens hem d'abraçar per a compartir l'espai...)
- **Creació conjunta:** construïm un niu únic amb teles i branquillons o amb un cèrcol decorat. Els infants (ocellets) han de córrer per a intentar ocupar-lo, però només entren un o dos infants dins. La Salam intervé amb el seu cant i ens recorda que el bosc és de tots els éssers que l'habiten i que podem construir un niu molt més gran per a que tots els ocells hi càpiguen. Cada ocell “volarà” a buscar un material (una branca, una ploma, una flor,...) per fer créixer el niu fins que tots els ocells puguin entrar-hi.

→ ELS OSSOS

grunyien per l'espai

- **Els territoris dels Ossos:** podem crear diversos territoris que tinguin diferents objectes atractius per als ossos: com ara aigua (paper de seda blau), mel (un pot decorat o paper de seda groc); fruites del bosc (boletes de plastilina); arbres grans (amb un dibuix d'un arbre) o coves per dormir (coixins). Correran per a ocupar un territori, però necessiten de tot per a sobreviure... La Salam intervé per recordar-nos que si compartim els territoris podrem tenir aigua, menjar i refugi per a tothom. Així, els te



Fundesplai
Fundació Catalana de l'Esplai

